

جهان نما

ارمنستان:

درگیری‌های اخیر قره‌باغ

۶۰۰ کشته و زخمی بر جای گذاشت

وزیر امور خارج ارمنستان در جریان نشست شورای امنیت سازمان ملل با موضوع رسیدگی به وضعیت قره باغ گفت، به دنبال عملیات اخیر جمهوری آذربایجان در قره باغ، بیش از ۲۰۰ تن شامل غیرنظامیان در نتیجه این عملیات کشته شده‌اند.

به گزارش خبرگزاری تساس، آارات میرزویان، وزیر امور خارج ارمنستان در نشست شورای امنیت سازمان ملل با هدف رسیدگی به وضعیت قره باغ اعلام کرد، عملیات نظامی که جمهوری آذربایجان در منطقه قره باغ به جریان انداخت بیش از ۲۰۰ کشته و ۴۰۰ زخمی بر جای گذاشت که شامل غیرنظامیان، زنان، کودکان و سالمندان است.

به گفته این مقام ارمنستانی، در نتیجه این عملیات بیش از ۱۰۰۰۰ تن نیز بالاجبار آواره شدند. وزیر خارجه ارمنستان اظهار کرد: بر اساس آمار مقدماتی، مرگ بیش از ۲۰۰ تن در نتیجه این عملیات تأیید شده در حالی که ۴۰۰ تن دیگر نیز زخمی شدند. این ارقام شامل غیرنظامیان، زنان، سالمندان و کودکان است. بیش از ۱۰۰۰۰ تن هم بالاجبار آواره شدند. سه روز قبل در روز ۱۹ سپتامبر تنش‌ها در منطقه عمدتاً آرام‌منی نشین قره باغ واقع در خاک جمهوری آذربایجان بالا گرفت.

باکو در توضیح درباره عملیاتش در این منطقه ادعا کرد، تدابیری ضد تروریستی محلی را به جریان انداخته و خواستار خروج سربازان ارمنستانی از این منطقه شد. ایروان در پاسخ اعلام کرد، هیچ نیروی ارمنستانی در قره باغ وجود نداشته و آنچه در این منطقه رخ داد را به عنوان اقدام تجاوز کارانه در ابعاد بزرگ خواند.

روسیه از طرف‌های این مناقشه خواسته تا به خونریزی‌ها پایان داده و به تلاش‌های دیپلماتیک برای حل و فصل مناقشه بازگردند. وزارت دفاع جمهوری آذربایجان روز بیستم سپتامبر اعلام کرد، با میانجی‌گری هیات صلح‌بانی روسیه، توافق در خصوص متوقف شدن تدابیر ضد تروریستی در قره باغ حاصل شده است.

در همین راستا نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان در پرو (جمعه) گفت: وضعیت هنوز بسیار پر تنش است و این بحران انسانی ادامه دارد. ما دائماً با متحدان خود در قره باغ کوهستانی در ارتباط بوده و می‌توانیم بگوییم که به پیشرفت مثبت امید داریم. او درباره احتمال جابجایی مردم ارمنی تبار قره باغ کوهستانی به ارمنستان گفت که موضع توافق شده باکو با قره باغ کوهستانی این است که شرایط زندگی امن و خوب برای ارمنی‌ها در خانه‌هایشان فراهم شود.

نیکول پاشینیان ادامه داد: مهاجرت مردم ارمنی تبار قره باغ کوهستانی جزو برنامه‌های اصلی ما نیست. این در حالیست که معترضان ارمنی در پی تحولات اخیر در منطقه قره باغ، بار دیگر به خیابان‌ها آمده و با مسدود کردن خیابان‌ها استغفای نخست‌وزیر را خواستار شدند. آندرانیک توانیان، قانون‌گذار ارمنی از معترضان خواسته بود تا با تجمع در میدان جمهوری در ساعت ۶ عصر به وقت محلی خواستار استعفای دولت و حفاظت از ارمنی‌های حاضر در قره باغ شوند. معترضان ارمنی نیز با تجمع در موع مقرر پاشینیان را به تسلیم کردن قره باغ به آذربایجان متهم کرده و با استفاده از بطری و سنگ با پلیس درگیر شدند. پلیس ارمنستان اعلام کرده که تنها در روز چهارشنبه ۲۰ معترض ارمنی را دستگیر کرده است.

از سوی دیگر و در امتداد تحولات مذکور، دولت الهام علی‌اف، رئیس جمهوری آذربایجان روز پنجشنبه اعلام کرد، مذاکرات میان هیئت‌های آذربایجان و ارمنی‌های قره باغ که در شهر «یولاخ» آذربایجان برگزار شد، سازنده بود و در فضایی مثبت برگزار شد.

در بیانیه باکو آمده است که جمهوری آذربایجان طرحی را برای ادغام مجدد ارمنی‌های قره باغ به آنها تحویل داده و هیئت‌ها توافق کردند که در آینده نزدیک جلسه دیگری برگزار کنند. دولت جمهوری آذربایجان همچنین اعلام کرد که در خواست ارمنی‌های قره باغ برای ارائه کمک‌های بشردوستانه به‌ویژه تأمین سوخت و مواد غذایی را پذیرفته است. ارتش این کشور هم اخیراً اعلام کرده که عملیات باکو در قره باغ کوتاه‌ام موقفیت‌آمیز بوده است.

و برخی دیگر از شخصیت‌های سیاسی و اقتصادی سوریه حضور دارند که به نوعی نشان می‌دهد این سفر یک سفر مرکب سیاسی-اقتصادی به شمار می‌رود. رویترز در خصوص این سفر نوشته که «این دومین سفر اسد به چین و اولین سفر از زمان آغاز جنگ در سوریه در سال ۲۰۱۱ است و اولین بار رئیس‌جمهور سوریه در سال ۲۰۰۴ از چین بازدید کرده بود». با تمام این تفاسیر تلویزیون رسمی چین اعلام کرد که مذاکرات بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه و شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین در پکن دیروز (جمعه) انجام شده است. «شی» در این دیدار اعلام کرده که «چین و سوریه برای برقراری روابط شراکت استراتژیک تلاش می‌کنند. پکن آماده تقویت همکاری با سوریه و دفاع مشترک از عدالت بین‌المللی در سایه بی‌ثباتی جهان بوده و سوریه از اولین کشورهایی است که روابطی را با چین جدید برقرار کرد. سوریه همچنین یکی از کشورهایی است که پیش‌نویس قطعنامه‌ای را برای بازپس‌گیری کرسی چین در سازمان ملل مطرح کرد». این مدل از سخنان «شی» و اشاره او به رابطه ۶۷ ساله با سوریه به خوبی نشان می‌دهد که پکن در حال یار کشتی به نفع خود در دمشق است.

رئیس‌جمهوری چین در بخشی از سخنان خود عملاً اعلام می‌کند که «روابط و شراکت استراتژیک با سوریه یک تحول سرنوشت‌ساز و مهم در تاریخ روابط دوجانبه در سایه اوضاع بی‌ثبات بین‌المللی است و ما به تلاش‌های مشترک برای تباد «حمایت ثابت» میان دو کشور و تقویت همکاری برای دفاع از عدالت و صلح بین‌المللی ادامه می‌دهیم». اینکه چینی‌ها بحث حمایت ثابت از سوریه را مطرح می‌کنند به خوبی نشان می‌دهد که پکن نقش بلندمدت برای خود در دمشق در نظر گرفته که بازسازی سوریه می‌تواند بخشی از آن باشد.

در پایان باید گفت که پکن در حال مین‌گذاری علیه واشنگتن در دمشق است تا بتواند از ضدیت میان سوریه و ایالات متحده به نفع خود بهره‌برد و اوضاع را مه‌اندسی کند.

به موازات تنش با آمریکا، «بشار اسد» بعد از ۲۰ سال به چین سفر کرد؛

مقدمه چینی پکن برای نفوذ استراتژیک در دمشق

گوتگ شویو، نایب رئیس شورای مشورتی استان ژجیانگ و سفیر چین در دمشق و همسرش قرار گرفتند. همچنین گفته شد که در این سفر، فیصل المقداد، وزیر امور خارجه سوریه، محمد سامر الخلیل، وزیر اقتصاد و تجارت خارجی، منصور عزام وزیر امور ریاست جمهوری، بینه شعبان، مشاور ویژه ریاست جمهوری، ایمن سوسان، معاون وزیر امور خارجه

آمریکایی‌ها از سال‌ها قبل به شمال سوریه و منابع نفتی این کشور چشم دوخته بودند اما در حال حاضر واشنگتن در شمال سوریه به دنبال آن است که منافع چین را همسرش در فرودگاه بین‌المللی گائزو مورد استقبال هیئت چینی شامل وانگ ونتائو، وزیر بازرگانی،

واشنگتن در مقیاس کلی با اعراب منطقه باعث شده تا برخی از آنها به سمت چین و روسیه هم متمایل شوند. به عنوان مثال همین حالا عربستان سعودی، امارات، بحرین، عمان و حتی قطر با آمریکا و اروپا روابط خوبی دارند اما با چین و روسیه هم در مناسباتی هستند تا بتوانند توازن ایجاد کنند ولی این مساله در مورد عراق، سوریه و حتی ایران به گونه‌ای دیگر است. ایالات متحده در عراق و سوریه به صورت مشخص به دنبال آن بودند تا دولت‌سازی کنند که این مساله در عراق انجام گرفت اما در سوریه با موانعی روبرو شد؛ ولی همین حالا واشنگتن در شمال سوریه یک سناریوی قدیمی را جلو می‌برد.

توسل به پکن از شر واشنگتن! آمریکایی‌ها از سال‌ها قبل به شمال سوریه و منابع نفتی این کشور چشم دوخته بودند اما موضوع اینجاست که وضعیت مذکور فقط به

سوی ایالات متحده رقم بخورد این کشور به مانع چینی در مسیر چین روی آورده است تا پکن هر پنه‌های زیادی را برای اجرایی کردن راهبرد خود که یکی از آنها «یک جاده یک پکن» است محتمل شود. ایالات متحده در قدیم در منطقه نه تنها جنگ‌ها متعدد به راه انداخته بلکه ساختار بسیاری از کشورهای عربی را از منظر اقتصادی، امنیتی و نظامی پایه‌گذاری کرده است اما رفتارهای

است و حتی سخن از عادی‌سازی نهایی روابط عربستان سعودی و اسرائیل تا چندین سال دیگر به میان آمده است. در این بین باید متوجه بود که خاورمیانه از قدیم‌الایام ایستن تحولاتی بوده که عمدتاً بوی خون و باروت میدهند و حالا هم این موضوع به گونه‌ای دیگر در حال پیش‌روی است. آنچه به عنوان یک واقعیت باید با آن مواجه شویم این است که در شرایط کنونی نبرد نهایی و آنچه که به عنوان ستون فقرات سیاست بین‌الملل و مسائل نظامی، امنیتی و اقتصادی در منطقه مورد نظر خواهد بود، مجالسه چین و آمریکا با یکدیگر است. باید بپذیریم که حتی به راه افتادن جنگ اوکراین و درگیری غرب، امم از آمریکا، اروپا و شرکای آنها در شرق، در نهایت یک هدف نهایی را دنبال می‌کند که آنچه فلج کردن مسکو و پیشروی ایالات متحده به سمت چین برای کنترل این کشور این‌ده‌های قدرتمند است. برای اینکه چنین اتفاقی از

اینکه چینی‌ها بحث حمایت ثابت از سوریه را مطرح می‌کنند به خوبی نشان می‌دهد که پکن نقش بلندمدت برای خود در دمشق در نظر گرفته که بازسازی سوریه و در ادامه یارگیری می‌تواند صرفاً بخشی از آن باشد

فرشاد گلزاری

قطب‌بندی‌ها در نظام بین‌الملل به حدی در حال برجسته شدن است که حالا شاهد کشیده شدن منازعات سیاسی در سطح کلان به خاورمیانه هستیم. این روزها اخبار گوناگونی از حاشیه خلیج فارس، شمال آفریقا و خاورمیانه مخابره می‌شود که نشان می‌دهد وضعیت در این سه منطقه که به نوعی تحولاتشان به یکدیگر گره خورده و باز یگران خارجی در آن نقش مهمی را ایفا می‌کنند در حال تغییر است. این دگرگونی‌ها را باید حاصل از جابجایی متغیرهای سیاسی، نظامی و حتی اقتصادی در کشور بدانیم که بخشی از آن به جنگ اوکراین و قسمتی از آن به ضربه وارد شده از کرونا به اقتصاد بین‌الملل است و مابقی آنچه ذات درونی سیاست بین‌الملل خواهد بود. به عنوان مثال در شرایط کنونی و به خصوص پس از آنکه کشورهای عضو گروه ۲۰، راه‌اندازی کری‌دور هند - خاورمیانه - اروپا را مصوب کردند ما شاهدان هستیم که برخی از مناسبات در منطقه تغییر کرده

هند صدور روادید برای تبعه کانادا را به حالت تعلیق درآورد

هند در ادامه تنش با کانادا بر سر قتل یک فعال جدایی طلب سیک، اعلام کرد صدور روادید برای شهروندان کانادایی را متوقف می‌کند. دولت هند با اعلام اینکه موقتاً صدور روادید برای شهروندان کانادایی را متوقف می‌کند، دلیل این تصمیمش را تهدیدات امنیتی که فعالیت‌های دیپلماتیکش در خاک کانادا را متوقف کرده‌اند، اعلام کرد. تنش‌ها در روابط هند و کانادا بر سر قتل هاردیپ سینگ نجار یک فعال جدایی طلب ۴۵ ساله سیک در داخل خاک کانادا در ۱۸ ژوئن بالا گرفته است. جاستین ترودو، نخست‌وزیر کانادا هند را متهم کرده به اینکه احتمالاً در پشت قتل این چهره جدایی طلب سیک که در حومه شهر ونکوور، محل زندگی بزرگترین جمعیت سیک‌ها در کانادا، قرار دارد، هند، هاردیپ سینگ نجار را یک تروریست تحت تعقیب اعلام کرده بود. به دنبال بالا گرفتن تنش بر سر

برگزاری نشست‌های محرمانه میان عربستان و اسرائیل

رسانه‌های عبری از نشست‌های محرمانه میان مسئولان عربستانی و رژیم صهیونیستی خبر دادند. شبکه عبری زبان کان اعلام کرد در روزهای اخیر نشست‌های محرمانه‌ای میان مسئولان اسرائیلی و عربستانی برگزار شده‌اند. مسئولان از فاش کردن محتوای این نشست‌ها به دنبال اظهارات ایراد شده از سوی محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان، بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل و جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا در اینباره خودداری می‌کنند. بر اساس گزارش این شبکه، پیشنهاد آمریکا به عربستانی‌ها درباره غنی‌سازی اورانیوم شامل غنی‌سازی اورانیوم به صورت غیرنظامی و ممانعت از رسیدن آن به سطح سلاح هسته‌ای است. این پیشنهاد شامل احداث تأسیسات غنی‌سازی اورانیوم در خاک عربستان با مدیریت آمریکایی‌ها یا فرانسه در یک کشور دیگر است. بر اساس این پیشنهاد، سران اسرائیل نظارت بر این تأسیسات هسته‌ای را بر عهده خواهند گرفت. این شبکه اعلام کرد، این

اردوغان: حفاری و انتقال انرژی را با اسرائیل آغاز خواهیم کرد

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه که جهت شرکت در هفتاد و هشتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد در نیویورک به سر می‌برد در خانه ترک با اصحاب رسانه دیدار و گفتگو کرد و به سوالات خبرنگاران پیرامون موضوعات داخلی و خارجی پاسخ داد. اردوغان درباره روابط با اسرائیل گفت: من به بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل گفتم که شما این دیدار را انجام دهید و سپس من با تیمم از اسرائیل بازدید خواهیم کرد و توافق حاصل شد. رئیس‌جمهور اردوغان همچنین اعلام کرد: ما کار حفاری انرژی را با اسرائیل آغاز خواهیم کرد و راه‌اندازی خطوط انتقال انرژی را نه تنها به ترکیه، بلکه از ترکیه به اروپا نیز آغاز خواهیم کرد. توضیح دادیم.

وعده بایدن به زلنسکی برای تحویل تانک‌های آبرامز

جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا در جریان دیدار با ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین در محل کاخ سفید گفت که اولین تانک‌های آبرامز آمریکا که برای اوکراین اختصاص داده شده است، هفته آینده به آنجا خواهند رسید. بایدن در دیدار با زلنسکی و دیگر مقامات اوکراین در کاخ سفید قول داد که دولت او به حمایت از تلاش‌های جنگی علیه نیروهای روسیه ادامه خواهد داد. رئیس‌جمهور آمریکا گفت که او بخش بعدی بسته‌های کمک‌نظامی و امنیتی ایالات متحده به اوکراین را که شامل توپخانه و مهمات اضافی، پرتابگر هاور هگبرهاو تسلیحات ضد تانک بیشتر است، تأیید کرده است. رئیس‌جمهور آمریکا پیشتر در ژانویه موافقت کرده بود که ۳ تانک